

Talousvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sähkö- ja maakaasuverkkomaksuista annetun lain 5 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sähkö- ja maakaasuverkkomaksuista annetun lain 5 §:n muuttamisesta (HE 107/2025 vp): Asia on saapunut talousvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- neuvotteleva virkamies Markku Kinnunen, työ- ja elinkeinoministeriö
- juristi Fanny Hovi, Energiavirasto
- yhteiskuntasuhteiden erikoisasiantuntija Jori Sihvonen, Fingrid Oyj
- johtava asiantuntija Ina Lehto, Energiateollisuus ry

HALLITUKSEN ESITYS

Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sähkö- ja maakaasuverkkomaksuista annettua lakia siten, että sähköverkkomaksuja korotettaisiin. Sähköverkkomaksuja on tarpeen korottaa niin, että ne kattaisivat myös Energiavirastolle esitetyistä uusista tehtävistä aiheutuvat kustannukset.

Esitys liittyy valtion vuoden 2026 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2026.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Ehdotuksen taustalla ovat Energiaviraston uudet tehtävät, joista säädettiin vastikään hyväksytyssä sähkön niin sanottua suurjänniteverkkoa koskevassa lainsäädännössä (HE 45/2025 vp — TaVM 11/2025 vp). Uudistus merkitsee Energiavirastolle lisätehtäviä erityisesti joustavien

Valiokunnan mietintö TaVM 16/2025 vp

liittymien sääntelyyn, verkonhaltijoiden kehittämisvastuun valvontaan sekä tiettyjen lupahakemusten käsittelyyn liittyen.

Talousvaliokunnan saaman selvityksen perusteella noin puolet Energiaviraston lisääntyvistä tehtävistä voidaan rahoittaa lupapäätösten hakemusmaksuilla. Hakemusmaksuista säädetään valtion maksuperustelain (150/1992) mukaisesti tarkemmin työ- ja elinkeinoministeriön asetuksella. Muiden edellä mainittujen tehtävien suorittamiseen tarvittavat resurssit on tarkoitus rahoittaa myöntämällä Energiavirastolle 200 000 euron vuotuinen lisämääräraha. Muuttamalla sähköverkkomaksujen määräytymisperustetta hallituksen esityksessä ehdotetulla tavalla valtio saa kerättyä kohonneita kustannuksia vastaavat tulot valvottavilta yrityksiltä ja valvonnan kustannusvastaavuus säilyy.

Esityksessä ehdotetaan, että sähköön jakeluverkon haltijan ja suurjännitteisen jakeluverkon haltijan sähköverkkomaksua korotetaan nykyisestä 1,7 promillesta 1,8 promilleen verkkotoiminnan edellisen päättyneen tilikauden myyntituotoista, kuitenkin vähintään 7 000 euroon. Lisäksi ehdotetaan, että järjestelmävastaavan kantaverkonhaltijan sähköverkkomaksua korotetaan 10 000 eurolla 760 000 euroon. Lakiehdotuksen toteuttaminen lisäisi veron tuottoa noin 240 000 euroa.

Ehdotuksen toteuttaminen nostaisi sähköön jakeluverkon haltijoiden ja järjestelmävastuuseen määrätyn sähköön kantaverkonhaltijan kustannuksia jonkin verran. Korotuksen ei arvioida vaikuttavan Fingrid Oyj:n perimiin kantaverkkomaksuihin. Sähköön jakeluverkkotoiminnan maksujen korotukset voivat nostaa jakeluhintoja joitakin promilleja. Ehdotuksen vaikutus käyttäjien verkkomaksuihin riippuu siitä, korottavatko verkkoyhtiöt verkkomaksujaan muutoksen vuoksi. Kyse olisi joka tapauksessa hyvin pienestä korotustarpeesta.

Talousvaliokunta korostaa, että Energiaviraston resurssien riittävyys on keskeinen edellytys Energiaviraston valvontamallien kehittämiseksi, valvontavaltuuksien tehokkaalle käytölle ja sujuville viranomaisprosesseille, jotka mahdollistavat sähköverkkojen kehittämisen. Talousvaliokunta pitää hallituksen esitykseen sisältyvää lakiehdotusta perusteltuna ja tarkoituksenmukaisena ja puoltaa sen hyväksymistä muuttamattomana.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Talousvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 107/2025 vp sisältyvän lakiehdotuksen.

Valiokunnan mietintö TaVM 16/2025 vp

Helsingissä 17.10.2025

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Vilhelm Junnila ps
varapuheenjohtaja Pauli Aalto-Setälä kok
jäsen Noora Fagerström kok
jäsen Kaisa Garedeu ps
jäsen Lotta Hamari sd
jäsen Antti Kangas ps
jäsen Matias Mäkynen sd
jäsen Mikko Ollikainen r
jäsen Merja Rasinkangas ps
jäsen Heikki Vestman kok
jäsen Sinuhe Wallinheimo kok
jäsen Johannes Yrttiaho vas

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Lauri Tenhunen